

НАПРЯМ 4. ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

Штефунік С.Р.

аспірант,

Західноукраїнський національний університет

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-365-4-23>

СТРУКТУРА ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ ДЛЯ ЦІЛЕЙ УПРАВЛІННЯ

Складні умови функціонування підприємств вимагають зваженого підходу до управління витратами. Систематичне зростання цін на всі види ресурсів, їх обмеженість вимагають пошуку шляхів ефективного використання ресурсів, в тому числі матеріальних і фінансових. Одним із шляхів оптимізації витрат є добре налагоджена логістика, оскільки це дозволить зменшити витрати, не знижуючи при цьому якість продукції.

В науковій літературі все більше уваги приділяють вивченню логістичних витрат підприємств різних галузей економіки. Проте через відсутність єдиного підходу науковців до їх структури, існують різні позиції щодо формування інформаційного забезпечення для управління логістичними процесами. Посилюється ця проблема відсутністю в національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» поняття та структури логістичних витрат.

З.В. Задорожний та А.В. Грицишин серед логістичних витрат виділяє витрати, пов'язані з «вивченням ринку запасів, їх закупівлею і складуванням, зберіганням, відвантаженням та зовнішнім транспортуванням» [1, с. 111]. На думку О.А. Біловодської, «логістичні витрати – витрати на виконання логістичних операцій (складування, пакування, транспортування тощо). За своїм економічним змістом та чинними стандартами обліку логістичні витрати частково збігаються з витратами на виробництво, транспортування, обіг» [2, с. 45–46].

З позиції О.В. Хаджинової, «логістичні витрати включають в себе всі види витрат, які прямо або опосередковано пов'язані з підготовкою, виробництвом та реалізацією продукції, дослідженням процесу і організацією управління рухом потоку витрат – від початку втягнення ресурсів у виробничий цикл до трансформації витрат у готову продукцію, що прямує до споживача» [3]. В.О. Шипуліна зазначає, що «витрати в логістичній системі діляться на дві групи: що супроводжують рух матеріальних потоків усередині підприємства; пов'язані з процесом реалізації продукції» [4].

Так як логістичні витрати включаються до складу різних статей витрат, то виокремлення їх в обліку є досить складним процесом. На нашу думку, на підприємстві логістичні витрати, з метою їх групування, необхідно розмежувати, перш за все, за трьома процесами: постачання, виробництво, збут. В межах кожного процесу доцільно виділяти логістичні витрати в розрізі статей: навантаження, розвантаження, транспортування, комплектацію, внутрішньоскладське обслуговування запасів, пошук контрагентів і укладення договорів (процеси постачання і збуту) тощо. Крім того, враховуючи роль поділу витрат за елементами як на рівні підприємства, так і рівні держави, логістичні витрати доцільно розподіляти за відповідними елементами (матеріальні затрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизація, інші операційні витрати).

Важливим для системи управління є поділ логістичних витрат на постійні і змінні. Така класифікація сприятиме прийняттю виважених управлінських рішень в частині собівартості продукції, ціноутворення, визначення точки беззбитковості та запасу міцності.

В науковій літературі виділяють досить широкий перелік класифікаційних ознак для групування логістичних витрат. Так, Л.О. Кирильєва, І.Б. Чернікова, Д.Д. Кирильєва пропонують логістичні витрати поділяти таким чином: «за видами діяльності (операційні, капіталізовані, надзвичайні), за характером поведінки (змінні, постійні, змішані), за складом (фактичні, планові, прогнозні), за елементами, за прийняттям рішень

(релевантні і нерелевантні, дійсні та можливі), природа виникнення (логістичні витрати підприємства, витрати логістичного аутсорсингу), за функціями, відношення до логістичної системи (внутрішні, зовнішні, змішані), за місцем виникнення витрат та центрами відповідальності» [5, с. 30].

Управлінський персонал підприємства повинен виокремлювати ті види класифікаційних ознак, які будуть корисними для прийняття рішень. При цьому необхідно дотримуватися основних підходів до управління логістичними витратами: системний підхід; управління витратами на всіх етапах господарських процесів; єдиний підхід до управління на всіх рівнях; впровадження ефективних методів оптимізації витрат; формування якісного інформаційного забезпечення.

Таким чином, правильне розуміння структури логістичних витрат та обґрунтована їх класифікація сприятиме формуванню якісного інформаційного забезпечення для системи управління витратами та підвищенню ефективності функціонування суб'єктів господарювання.

Література:

1. Задорожний З., Грицишин А. Логістичні витрати та їх класифікація. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2017. № 2. С. 109–117.

2. Кислий В.М., Біловодська О.А., Олефіренко О.М., Соляник О.М. *Логістика: Теорія та практика* : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 360 с.

3. Хаджинова О.В. *Логістична стратегія управління витратами великого багатопрофільного промислового підприємства* : автореф. дис. канд. екон. наук : спец. 08.06.01 «Економіка, організація і управління підприємствами». Донецьк, 2006. 23 с.

4. Шипуліна В.О. *Склад і оптимізація логістичних витрат*. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2013. № 2(3). С. 167–170.

5. Кирильєва Л.О., Чернікова І.Б., Кирильєва Д.Д. *Організація управлінського обліку витрат у логістичній системі товароруху. Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2011. Вип. 1. С. 26–33.